

Schijn bedriegt

'Je bent een nietsnut! Nooit zal je iets bereiken in je leven, net als je vader!' Dit zijn de dagelijkse woorden die mijn moeder roept, vooral wanneer de dingen niet verlopen zoals zij het wil. Papa en ik zijn het inmiddels gewoon. Het word vanzelfsprekend en uiteindelijk doet het me niets meer of ik laat het niet meer tot mezelf doordringen. Ik vind het vooral erg voor papa. Hij is zo goed voor haar en mij, maar toch vindt mijn moeder altijd wel iets om hem minachtend toe te spreken of erger, hem te slaan.

Papa en ik waren enkele weken geleden samen naar de cinema geweest. Het was heel gezellig en we hebben goed gelachen, zowel met de film als met elkaar. Daarna zijn we nog iets gaan drinken en hebben we tapas besteld. Super leuk! Helaas toen we terug thuis kwamen, zat mijn moeder ons boos op te wachten in op de bank. 'Waarom hebben jullie de afwas niet gedaan? Ik had nog zagezegd om de vaat te doen, maar nee jullie vonden het weer nodig om eerst wat leuks te gaan doen, zodat ik het allemaal in mijn eentje erna kon doen.' Zo was, altijd zichzelf in een slachtofferrol zetten en ons een schuldgevoel geven. Het is niet dat papa en ik veel weg gingen, maar als het dan gebeurde, dan vond ze steeds wel iets om ons schuldig te doen voelen. Die vaat waren amper drie borden, wat bestek en enkele glazen en mokken. Het stelde niet veel voor, maar toch moest zij het helemaal alleen doen. Je zou er echt medelijden mee krijgen. Papa deed teken dat ik naar boven moest gaan. Ik wist dat het niet bij die ene opmerking ging blijven. Toen ik boven in mijn kamer op het bed ging zitten, hoorde ik mijn moeder tieren en met stoelen schuiven. Ik wist dat ze mijn vader te lijf ging gaan en dat hij er alles aan deed om zichzelf te beschermen. Een stoelendans was er niets tegen, alleen leek het niet op een vrolijke dans, eerder een soort achtervolging waar de sluwe vos om zijn prooi liep. Ik hoorde enkele kloppen, daarna een stoel die viel en plots niets meer.

Zo gaat het wekelijks er aan toe, soms drie keer of wanneer mijn moeder heel gestrest rondloopt kan het wel tot vijf keer gebeuren in één week tijd. Zij slaagt me niet, althans niet in het bijzijn van papa. Bij mij zijn het vooral haar denigrerende woorden. Ik ben lomp, stom, een nietsnut, lelijk... de hele repertoire krijg ik rond mijn kop geslingerd, al sinds ik kind ben en het me kan herinneren. Bij papa zijn het zowel de woorden als de klappen. Daarom vind ik het voor hem des te erger. Als mijn moeder een hysterische aanval krijgt en ze mij een klap verkoopt dan ben ik meestal sneller dan haar. Ik ontwijk haar, loop weg of geef haar zelf een klap in het gezicht. Als ze hem slaagt dan doet hij niets om zichzelf te verdedigen. Hij probeert het wel te ontwijken, maar eenmaal haar handen of vuisten zijn lichaam raken verdwijnt zijn zelfbescherming en ondergaat hij de pijn die zij hem toebrengt.

Ik herinner me, toen ik een jaar of acht was dat ik mijn bord spinazie niet wou opeten. Ik had ervoor teveel snoep gegeten met mijn buurmeisje en ik had helemaal geen honger meer, maar mijn moeder dwong me om verder te eten. Na veel protest, schoof ik mijn bord opzij en verliet de tafel. Mijn vader zat mee aan tafel en deed niets, pas wanneer ze achter me kwam aangerend en het bord in mijn gezicht smeet, greep papa in. Hij greep haar bij de polsen en duwde haar tegen de muur. 'Doe dit nooit meer! Je raakt haar niet aan.' Ik zat onder de aardappelen en spinazie en het brandde in mijn gezicht omdat het eten nog warm was. Papa ging met mij naar de badkamer en hielp me met uitkleden en me schoon te maken. Vervolgens ging hij terug naar beneden en hoorde ik het getier en gebonk van twee volwassen mensen die ruzie maakte.

Zo gaat het dus al veertien jaar, al ben ik er van overtuigd dat het langer is. Papa en zij zijn ondertussen zestien jaar getrouwd. Het moet ervoor ook al zo geweest zijn. Al praat hij daar nooit over met mij. Als we over haar praten dan durft hij nooit vrijuit te praten. Het is alsof hij zich schaamt om wat er gebeurd. Het lijkt alsof hij zich schuldig voelt en er van overtuigd is dat hij de boosdoener is in dit gebeuren. Ik heb hem al vaak gezegd dat hij geen schuld treft, maar dat zij diegene is die ons het leven moeilijk maakt. Hij doet alles voor ons, ook als hij thuis komt van zijn werk, doet hij alles in het huishouden. Koken, poetsen, strijken, de vaat... en zij doet niets, buiten bevelen geven. Ik help hem waar ik kan. Als ik van school kom, zorg ik dat de aardappelen zijn geschild of dat de tafel gedekt is. Ik zorg dat de honden eten krijgen en ik ga twee keer per dag met hen wandelen. Papa en ik hebben enkel rust wanneer zij gaat slapen. Dan kijken we naar Netflix. Daarna gaan we naar bed, hij in het zijne en ik in het mijne. Papa slaapt niet meer samen met haar. Ze slapen enkel met elkaar als ze seks hebben, maar dat is ook enkel wanneer zij het wil. Haar slaapkamer bevindt zich naast het mijne. Het is heel gênant wanneer ze seks hebben en ze voor heel de buurt ligt te roepen, alsof ze de beste seks ooit heeft. Daarom lijkt het ook voor de buitenwereld alsof wij een goed en normaal gezin zijn. Familie en vrienden komen altijd graag op bezoek en zijn steeds heel lovend over hoe ze ontvangen worden bij ons. Tja, ze zouden eens moeten weten... En ik denk zelf dat enkelen van hen het weten, zeker aan mijn moeders kant. Maar ze zwijgen stil, net als wij.

Wie zou ons geloven? Wie zou hem geloven? Een man als hem, met één en al charisma en humor, want ja papa is een mooie charmante man met een breed humor gehalte. Zij vindt zijn grappen maar stom, en toch is het dat waar ze voor gevallen is toen ze hem leerde kennen, zegt ze tegen de buitenwereld. Ik rol mijn ogen en draai me om als ik haar zulke dingen hoor zeggen tegen wildvreemde. Bluffen en liegen kan ze als de beste! Als we uitgenodigd zijn op feestjes dan kijkt ze niet op één glas en dan flapt ze er dingen uit waarvan ik denk, meent ze het nu? Voor haar zijn we dan het beste gezin ooit, ze zou alles voor ons doen, haar man en kind betekenen alles voor haar... Werkelijk, denk ik dan sarcastisch. Soms twijfel ik en denk ik oprecht dat ze meent wat ze zegt, maar toen was ik een kind en naïef. Nu ben ik ouder en wijzer, al ben ik nog maar veertien. Mijn moeder meent geen enkel woord van wat ze zegt, want eenmaal thuis begint ze haar tirannie van roddels en minachting over anderen genodigden op het feest. Papa moet het allemaal aanhoren, zelf aanvoelen.

Ze beeld zich dikwijls ook dingen in die er niet zijn. De meeste feestjes verlopen goed af, maar het is al eens gebeurd dat ze papa met een andere vrouw ziet praten. Op het moment zelf doet ze niets, want er staan teveel mensen rondom, maar eenmaal thuis krijgt papa de volle lading. Dan krijgt hij de verwijten als vrouwen versierder, macho, je denkt enkel met je lul... Terwijl papa enkel maar een praatje slaat met vrienden van hem en haar. Voor haar is iedereen slecht, enkel zij is goed. Zij is de beste!

Ik heb al vaak gezegd aan papa om haar te verlaten en de scheiding aan te vragen, maar dan kijkt hij weg en schud zijn hoofd. Het lijkt onmogelijk voor hem. De wilskracht in hem is aanwezig, maar de stap durven zetten is nog te groot. Mijn moeder is beheerder van de financiële toestand in ons gezin, waardoor papa niet aan het geld kan. Iedere week krijgt hij, net als ik, twintig euro en daar moeten we het dan mee doen. Al zal ze ons nooit niet laten verhongeren of slechte kleren laten aandoen, want dat zou de buitenwereld zien. Nee dat zou ze nooit doen, enkel uit eigen belang. Inkopen in de winkel zijn altijd met een volle kar, kleren zijn ook van goede kwaliteit, net als schoenen en een kappersbeurt om de twee of drie maand hoort er zeker bij. Daarom dat het ook heel moeilijk is voor hem om dit geloofwaardig te laten klinken. Wie dan ook zou geloven dat wij mishandeld worden?

We hebben een dak boven ons hoofd, we lijden geen honger, we hebben telkens nette kleren, ons huis is netjes en proper... Als papa naar de politie moest gaan en zeggen dat hij en ik thuis zowel mentaal als fysiek worden mishandeld, denk ik dat ze binnensmonds eens goed zouden lachen met ons. Om nog maar te zwijgen over de familie en vrienden die helemaal uit de lucht zouden vallen als dit naar boven komt. Niemand zal ons geloven! Mijn moeder zal er ook alles aandoen om in haar slachtofferrol te kruipen en iedereen laten geloven dat wij diegene zijn die haar molesteren. Het is niet simpel, helemaal niet. Ik hoop iedere dag dat papa ooit de moed zal verzamelen en samen met mij de boel hier zal achterlaten, maar ik wacht, nog steeds....

A. Marcelina